

ŽIVOT UMJETNOSTI

Časopis o modernoj i suvremenoj
umjetnosti i arhitekturi /
Journal for Modern and Contemporary
Art and Architecture

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

Tematski broj časopisa rezultat je projekta
*Ekspozicija. Teme i aspekti hrvatske
fotografije od 19. stoljeća do danas* koji se
provodi uz podršku Hrvatske zaklade za
znanost projektom IP-2019-04-1772.

Thematic issue of the journal is a result of
the *EKSPOZICIJA. Themes and Aspects of
Croatian Photography from the 19th Century
until Today* project founded by the Croatian
Science Foundation under the project
IP-2019-04-1772.

ekspozicija

IZDAVAČ / PUBLISHER

Institut za povijest umjetnosti /
Institute of Art History (IPU)

Ulica grada Vukovara 68,
10000 Zagreb, Hrvatska / Croatia
+ 385 (0)1 6112 047 (tel.)
+ 385 (0)1 6112 742 (fax)
zivot-umjetnosti@ipu.hr (e-mail)
zivotumjetnosti.ipu.hr (web)

ZA IZDAVAČA / FOR THE PUBLISHER
Katarina Horvat-Levaj

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA
/ EDITOR IN CHIEF
Ivana Mance

UREDNIČE TEMATA /
THEMATIC ISSUE EDITORS
Sandra Križić Roban
Ana Šverko

UREDNIŠTVO / EDITORIAL BOARD
Tamara Bjažić Klarin
(Institut za povijest umjetnosti, Zagreb)
Sanja Horvatinčić
(Institut za povijest umjetnosti, Zagreb)
Vladimir Kulić
(FAU School of Architecture, Fort Lauderdale)
Dalibor Prančević
(Filozofski fakultet, Split)
Beti Žerovc
(Filozofska fakulteta, Ljubljana)

UREDNIČA MREŽNIH IZDANJA
/ WEB EDITOR
Irena Šimić

UREDNIČKI SAVJET / EDITORIAL COUNCIL
Nikola Dedić
(Fakultet muzičke umetnosti, Beograd)
Leonida Kovač
(Akademija likovnih umjetnosti, Zagreb)
Elke Krasny
(Akademie der bildenden Künste, Wien)
Suzana Milevska
(Politecnico di Milano)
Nicolas Sawicki
(Lehigh University, Bethlehem)
Luka Skansi
(Politecnico di Milano)
Łukasz Stanek
(School of Environment, Education
and Development, Manchester)
Mechtild Widrich
(School of the Art Institute of Chicago)

LEKTURA I KOREKTURA / LANGUAGE
EDITOR AND PROOFREADING
Dunja Aleraj Lončarić (hrvatski)
Lida Lamza
Gordana Ivetić (engleski)

PRIJEVOD NA ENGLISKI
/ ENGLISH TRANSLATION
Stella Fatović-Ferenčić
Lida Lamza
Marina Schumann

DIZAJN, PRIJELOM I PRIPREMA ZA TISAK
/ DESIGN, LAYOUT AND PREPRESS
Ivan Klisurić

TISAK / PRINTED BY
Kerschoffset d.o.o., Zagreb

NAKLADA / PRINT RUN
300

Izdavanje časopisa financijski podupiru
Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske,
Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike
Hrvatske i Grad Zagreb. / The journal is
financially supported by the Ministry of Culture
and Media of the Republic of Croatia, the Ministry
of Science and Education of the Republic of
Croatia, and the City of Zagreb.

Časopis je referiran i dostupan u: Web
of Science Core Collection—Art & Humanities
Citation Index (od 2007.), SCOPUS—SCImago
Journal & Country Rank (od 2008.), EBSCO
Art Source i portalu hrvatskih znanstvenih
i stručnih časopisa Hrčak. / Journal is referenced
and available at the Web of Science Core
Collection—Art & Humanities Citation Index
(since 2007), SCOPUS—SCImago Journal
& Country Rank (since 2008), EBSCO Art Source,
and at Hrčak, the portal of Croatian scientific
and professional journals.

CIJENA / PRICE
40 Kn / 8 € + pp

ISSN 0514 – 7794
(tiskano izdanje / printed issue)
ISSN 1849 – 2207
(mrežno izdanje / online issue)

ŽIVOT UMJETNOSTI 2021.109
ZAGREB, 2021.

Urednička izjava o profilu časopisa,
informacije o recenzentskom postupku,
upute autorima i recenzentima te
arhiva članaka dostupni su na mrežnoj
stranici: zivotumjetnosti.ipu.hr /
The Editorial statement, the peer review
procedure, the guideline to the authors
and reviewers, and the Journal's
archive is available at the website:
zivotumjetnosti.ipu.hr

MINISTARSTVO
ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
REPUBLIKE HRVATSKE

Grad Zagreb

**život
umjetnosti**

1

GLORIJA LIZDE

NEUSTRASHIVA MLADOST

PROMATRATI VIĐENO

22

SANDRA KRIŽIĆ ROBAN

PROMATRATI VIĐENO

Uvodnik

34

HRVOJE GRŽINA

Klub amatera fotografa, Društvo umjetnosti i počeci organiziranoga fotoamaterskog pokreta u Zagrebu i Hrvatskoj

Izvorni znanstveni rad

52

IVANA GRŽINA

Angažman minhenske tvrtke Franz Hanfstaengl u Strossmayerovoj galeriji 1920-ih godina

Prethodno priopćenje

66

STELLA FATOVIĆ-FERENČIĆ

O Očnoj klinici vizualno: Očna klinika Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu slijedom sačuvane fotoarhive

Prethodno priopćenje

86

ANA ŠEPAROVIĆ / TIHANA RUBIĆ

Rod i klasa u međuratnoj fotografiji: interdisciplinarni pogled

Pregledni rad

112

DIJANA METLIĆ / IVANA KRONJA

Umetnik iz senke:**Delatnost Vojina Voje Mitrovića u istoriji fotografije**

Prethodno priopćenje

126

DANIEL ZEC

Intermedijalnost fotografije i skulpture.**Fotografija kao medij samoreprezentacije u kiparskom opusu Oscara Nemona**

Prethodno priopćenje

148

LANA LOVRENČIĆ

LIEBER PERO**Poetska priča o jednom vremenu**

Prethodno priopćenje

164

LEONIDA KOVAČ

Od olovke prirode do prirodne povijesti destrukcije

Izvorni znanstveni rad

OSVRTI, PRIKAZI, RECENZIJE

180

NIKA PETKOVIĆ

Vizualna metafora urbane transformacije Julia Gaisbacher, *One Day You Will Miss Me*, Reinhard Braun (ur.), Graz: Edition Camera Austria, 2021.

1

GLORIJA LIZDE

FEARLESS YOUTH

OBSERVING THE SEEN

22

SANDRA KRIŽIĆ ROBAN

OBSERVING THE SEEN

Introduction

34

HRVOJE GRŽINA

Amateur Photographers' Club, Art Society and the Beginnings of an Organised Amateur Photography Movement in Zagreb and Croatia

Original Scientific Paper

52

IVANA GRŽINA

Involvement of the Munich Company Franz Hanfstaengl in the Strossmayer Gallery in the 1920s

Preliminary Paper

66

STELLA FATOVIĆ-FERENČIĆ

The Eye Clinic's Visual History: Zagreb School of Medicine University of Zagreb Ophthalmology Clinic in Accordance with the Preserved Photographic Archive

Preliminary Paper

86

ANA ŠEPAROVIĆ / TIHANA RUBIĆ

Gender and Class in Interwar Photography: An Interdisciplinary View

Review Paper

112

DIJANA METLIĆ / IVANA KRONJA

The Hidden Artist: The Work of Vojin Voja Mitrović in the History of Photography

Preliminary Paper

126

DANIEL ZEC

Intermediality of Photography and Sculpture. Photography as a Medium of Self-representation in the Sculptural Opus of Oscar Nemon

Preliminary Paper

148

LANA LOVRENČIĆ

**LIEBER PERO
Poetic Story of a Time**

Preliminary Paper

164

LEONIDA KOVAČ

From the Pencil of Nature to the Natural History of Destruction

Original Scientific Paper

REPORTS, ESSAYS, REVIEWS

180

NIKA PETKOVIĆ

A Visual Metaphor of Urban Transformation Julia Gaisbacher, *One Day You Will Miss Me*, Reinhard Braun (ed.), Graz: Edition Camera Austria, 2021.